

communication. The authors suggest considering scientific texts production as a verbalization of an author's communicative task with the help of a set of certain communicative strategies.

According to the authors the perspectives of future studies can be focused on the analysis of evaluating function in the texts of technical and humanitarian scientific articles.

Key words: speech genre, scientific article, evaluation, scientific communication, communicative strategies, hedging.

УДК 81.115

Людмила Комар

АСИМІЛЯЦІЯ АКЦЕНТНИХ СТРУКТУР ЗАПОЗИЧЕНЬ В АСПЕКТІ БРИТАНСЬКОЇ ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ ВИМОВНИХ НОРМ

У статті розглянуто особливості асиміляції акцентних структур лексичних запозичень в аспекті британської та американської кодифікованих вимовних норм. У процесі аналізу описана генетична характеристика досліджуваних іншомовних слів, встановлено акцентні типи, які беруть участь у формуванні акцентних структур лексичних запозичень, виявлено особливості акцентних структур запозичених лексем у досліджуваних варіантах, встановлені акцентні типи, структури та різновиди, які беруть участь в акцентному варіюванні іншомовних слів в основних варіантах англійської мови в зіставному плані.

За довжиною слова двоскладові запозичення є найчисельнішими в досліджуваному корпусі лексичних одиниць. За лексико-граматичною належністю – це переважно іменники, які виконують функцію номінації.

Результати дослідження свідчать, що співіснування в межах норми акцентних варіантів слів, які утворені засобами варіювання місця та ступеня наголосу є особливою рисою нормування акцентних структур запозичень. Систему акцентних структур, що варіюють, встановлено шляхом визначення ядра, основної та периферійної систем акцентних типів і структур. Переважну кількість запозичень, які беруть участь в акцентному варіюванні, складають франкомовні слова. У британській вимовній нормі спостерігається більш повна адаптація франкомовних слів до акцентних закономірностей англійської мови порівняно з американським вимовним варіантом, але в пізніх французьких запозиченнях зберігається тенденція наближення наголосу до вимови мови-джерела. Значна частина досліджуваних іншомовних слів має часткову асиміляцію акцентних структур. Вимова таких запозичень наближена до акцентних закономірностей мови-джерела. Прагнення мовців зберегти оригінальну вимову запозичених лексем свідчить про підвищений інтерес до інших лінгвокультур, володіння іноземними мовами та розширення міжмовних контактів.

Перспективою подальших розвідок фонологічного нормування іншомовних лексичних запозичень є встановлення специфіки процесу асиміляції акцентних структур в аспекті інших вимовних варіантів англійської мови в порівняльно-зіставному плані з британською та американською вимовними нормами.

Ключові слова: асиміляція, акцентні типи та структури, вільне акцентне варіювання, британська вимовна норма, американська вимовна норма, лексичні запозичення.

Постановка наукової проблеми та її значення. Англійській мові притаманна невичерпна здатність приймати запозичення з інших мов. Нова лексика, яка поповнює словниковий склад цієї мови, визначається змінами ставлення суспільства до себе й деяких аспектів свого життя. Підвищений інтерес до культури інших народів є джерелом виникнення нових понять у суспільстві, а відтак і нових слів у мові [6, с. 32].

Аналіз досліджень наукової проблеми. Проблема освоєння іншомовних слів у мові висвітлюється в роботах багатьох мовознавців [1; 6; 7; 10]. Однак, багато питань асиміляції запозичень на різних рівнях мовної системи залишаються нерозв'язаними. Проблема, розглянута в межах цього дослідження, була проаналізована в загальному плані в попередніх публікаціях, але не стала предметом окремого розгляду [2; 3].

Мета цієї статті – встановлення основних особливостей процесу нормування акцентних структур запозичень в британській та американській вимовних нормах. Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**: 1) дати генетичну характеристику іншомовних слів у британському та американському варіантах англійської мови; 2) установити акцентні типи, які беруть участь у формуванні акцентних структур іншомовних запозичень; 3) зіставити та описати

особливості акцентних структур запозичених лексем; 4) установити акцентні типи, структури та різновиди, які беруть участь в акцентному запозиченні.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Наголос є особливим структурним елементом слова й фонетичної будови мови. Тип наголосу в артикуляторному сенсі – це засіб вимови слів, який організує звуковий склад мови в складні звукові одиниці [8, с. 49].

Специфічною особливістю вимовної норми будь-якої літературної мови є її співвіднесеність із поняттям кодифікації, тобто закріплення в орфоепічних словниках та інших виданнях об'єктивно існуючої мовної норми у вигляді правил або мовних форм, які вважаються зразковими або соціально престижними [4, с. 166].

Експериментальний матеріал дослідження був відібраний шляхом суцільного обстеження орфоепічних словників [11; 12] та етимологічного словника [10]. Загальна кількість слів складає 1047 запозичень з 41 мови світу, які поповнили словниковий склад англійської мови в ХХ столітті. Найуживанішими запозиченнями є франкомовні слова, які складають 38,11 % від загальної кількості опрацьованих лексем.

Досліджуванам запозиченням властиві такі характеристики: за довжиною слова в двоскладові слова становлять 41,74 %, трискладові – 31,52 %. За лексико-граматичною належністю – це переважно іменники, які виконують функцію номінації (позначення нових предметів, явищ, понять).

Акцентно-ритмічна організація іншомовного слова в нашому дослідженні кваліфікується через визначення акцентних типів та структур. Різниця в ступені наголосу, послідовне розподілення головного і другорядного наголосів, різна кількість наголосів у слові утворюють акцентні (АТ) типи слів, а розподіл наголосів за складами утворює акцентні структури (АС) слів [8, с. 49–50].

Фонетична будова англійської мови складається з 11 акцентних типів, які охоплюють більше сотні акцентних структур з різною кількістю складів і послідовністю розподілу наголосу за складами слова [14, с. 9], наприклад, АТ «другорядний + головний наголос» у слові /₁–¹–/ охоплює такі АС: /₁–¹– –/, /₁– –¹–/, /₁–¹– – –/ і т. д. [8, с. 63]. У формуванні АС досліджуваного корпусу, іншомовних слів беруть участь лише два АТ, які, за даними Г. П. Торсуєва входять до групи найбільш поширених [8, с. 67], а саме: «один головний наголос» у слові /¹–/ та «другорядний + головний наголос» у слові /₁–¹–/. Домінувальним є АТ «один головний наголос» /¹–/ який складає 63,2 % в британському та 64 % в американському варіантах вимови.

Національно негомогенна англійська мова має як спільні, так і відмінні вимовні риси в кожному з її варіантів. Визначимо особливості нормування акцентних структур запозичень в британській та американській орфоепічних нормах:

1. У французьких запозиченнях наголос падає на останній склад в американському варіанті вимови (АВ), в той час як у британському варіанті (БВ) – на перший склад, наприклад: *lame* [¹la:meɪ] (БВ); [la:ˈmeɪ] (АВ); *Pernod* ['preɪn əʊ] (БВ); [per 'nou] (АВ); *caffeine* ['kæf i:n] (БВ); [kæ 'fi:n] (АВ). Ця тенденція свідчить про повнішу адаптацію акцентної структури франкомовного слова до акцентних закономірностей англійської фонологічної системи в британському варіанті вимови.

2. Пізні французькі запозичення мають тенденцію збереження наголосу на останньому складі в БВ, що характерне для акцентних закономірностей мови-джерела, наприклад: *apres-ski* [æp rei 'ski:], *parfait* [ˌpa: 'feɪ]. У цілому для підсистеми французьких запозичень у сучасній англійській мові властива часткова, а не повна асиміляція акцентних структур, а володіння французькою як іноземною багатьма британцями уповільнює процес нормування цих запозичень.

3. В АВ складні слова з одним наголосом у слові більш поширені, ніж в БВ, наприклад: *kolkhoz* (poc.) [ˌkɒl 'kɒz] (БВ); [ka:l 'ka:z] (АВ); *gros point* (фр.) [ˌgrəʊ 'pɔɪnt] (БВ); ['grəʊ pɔɪnt] (АВ); *samizdat* (poc.) [ˌsæm iz 'dæt] (БВ); ['sa:m i:z da:t] (АВ).

Відмінною особливістю нормування АС в південноанглійській (RP/BBC English) та загальноамериканській (GenAm) вимовах є співіснування в межах норми акцентних варіантів слів, які утворені засобами “вільного” варіювання місця та ступеня словесного наголосу –

видозміни фонетичної структури слів, яка не має смислорозрізняювальної функції, коли в результаті зміни місця наголосу утворюється не нове слово, а модифікація фонетичної структури одного і того ж слова (його вимовні варіанти) [4, с. 167], наприклад: *curettage* (фр.) [kju^ə 'ret idʒ, kjuəɾ i 'tɑ:ʒ] (БВ); [kjuɾ ə 'tɑ:ʒ] (АВ); *culotte* (фр.) [kju 'lɔt] (БВ); ['ku: lɑ:t, ku 'lɑ:t] (АВ). Варіювання акцентних структур великої кількості слів є характерною рисою сучасної англійської мови [9, с. 70]. Варіювання виявляється: 1) у кількості наголосів (різниця в кількості наголосів відповідно змінює акцентний тип слова); 2) у місці наголосу – наголос розташовується на першому або другому від початку слова складі; 3) у ступені наголосу певного складу (головний чи другорядний наголос); в акцентній структурі деяких слів реалізуються всі три можливості: *inexplicable* /-'---/, /--'---/ [9, с. 70].

Загальна кількість запозичень, які мають формальні модифікації акцентної структури в БВ, складає 130 лексичних одиниць. Найбільш розповсюджені дво- і трискладові іншомовні слова: відповідно 43,85 % та 41,54 %. Більшість слів, які беруть участь у варіюванні, – це французькі запозичення (78 лексичних одиниць, 60 %), а також іншомовні слова із 22 мов світу (італійської, німецької, російської, японської та інших). АТ «один наголос» у слові складає 76,15 % усіх випадків варіювання акцентної структури в БВ.

Розглянемо, які АС складають ядро, основну підсистему та периферію варіювання в межах АТ «один наголос» у слові /-'/ [5, с. 165]. До ядра акцентного варіювання відносимо 75 % АТ /АС/ різновидів, які беруть участь у цьому процесі. Основна підсистема охоплює 90% АТ /АС/ різновидів акцентного варіювання. До периферійної підсистеми входять 10% АС, які рідко беруть участь у досліджуваному процесі (див. табл. 1).

Таблиця 1

Система акцентних структур, які варіюють у межах акцентного типу «один наголос» у слові /-'/ (БВ)

	Акцентна структура, приклад	Абсолютна частота участі у варіюванні	Відносна частота, %	Всього, %
Ядро	-', <i>maquis</i> (фр.)	35	35,36	73,74
	'- -, <i>bureaux</i> (фр.)	19	19,19	
	'- - -, <i>patchouli</i> (таміл.)	19	19,19	
Основна підсистема	-', <i>piroshki</i> (рос.)	17	17,17	90,91
Периферійна підсистема	-'- - -, <i>Witwatersrand</i> (афр.)	4	4,04	100
	-'- - -, <i>politburo</i> (рос.)	3	3,03	
	-'- - - -, <i>realpolitik</i> (нім.)	1	1,01	
	'- - - - -, <i>caricaturist</i> (ім.)	1	1,01	
Усього		99	100	100

В акцентному типі «другорядний + головний наголоси» варіює 23,85 % іншомовних слів. Виділимо ядро, основну та периферійну підсистеми акцентних структур, які варіюють у межах акцентного типу «другорядний + головний наголоси» у слові (див. табл. 2).

Таблиця 2

Система акцентних структур, які варіюють у межах акцентного типу «другорядний + головний наголоси» /¹-¹-/ (БВ)

	Акцентна структура, приклад	Абсолютна частота	Відносна частота, %	Всього, %
Ядро	¹ - ¹ -, <i>epaulet</i> (фр.)	17	54,84	74,2
	¹ - ¹ -, <i>langouste</i> (фр.)	3	9,68	
	¹ - ¹ - ¹ -, <i>aggiornamento</i> (ім.)	3	9,68	
Основна підсистема	¹ - ¹ - ¹ -, <i>rutabaga</i> (швед.)	2	6,46	87,12
	¹ - ¹ - ¹ -, <i>catamaran</i> (таміл.)	2	6,46	
Периферійна підсистема	¹ - ¹ -, <i>Yom Kippur</i> (іврит)	1	3,22	100
	¹ - ¹ -, <i>repetiteur</i> (фр.)	1	3,22	
	¹ - ¹ - ¹ -, <i>son et lumiere</i> (фр.)	1	3,22	
	¹ - ¹ - ¹ -, <i>taramasalata</i> (грецьк.)	1	3,22	
Всього		31	100	100

Загальна кількість досліджуваних запозичень, для яких властиві формальні модифікації акцентної структури в АВ, складає 73 слова. Із них 45,2 % випадків варіювання становлять двоскладові слова та 46,58 % випадків – трискладові. Іншомовні слова, які беруть участь у варіюванні акцентної структури є запозиченнями із 15 мов світу (німецької, італійської, російської, японської, китайської, хінді, іспанської та інших). Франкомовні слова складають 44 лексичні одиниці (60,3 %). Акцентний тип «один наголос» у слові дає 72,6 % від усієї кількості випадків акцентного варіювання. Другий акцентний тип «другорядний + головний наголоси» у слові складає 27,4 %.

Розглянемо, які акцентні структури беруть участь у варіюванні в межах акцентного типу «один наголос» у слові (див. табл. 3) і в межах акцентного типу «другорядний + головний наголоси» у слові (див. табл. 4).

Таблиця 3

Система акцентних структур, які варіюють у межах акцентного типу «один наголос» у слові /¹-/ (АВ)

	Акцентна структура, приклад	Абсолютна частота	Відносна частота, %	Всього, %
Ядро	¹ -, <i>kulak</i> (рос.)	19	35,85	79,24
	¹ ---, <i>brouhaha</i> (фр.)	13	24,52	
	¹ -, <i>rondeau</i> (фр.)	10	18,87	
Основна підсистема	¹ -, <i>jacana</i> (португ.)	9	16,98	96,22
Периферійна підсистема	¹ ---, <i>satyagraha</i> (хінді)	1	1,89	100
	¹ -----, <i>taramasalata</i> (грецьк.)	1	1,89	
Всього		53	100	100

Таблиця 4

**Система акцентних структур, які варіюють у межах акцентного типу
«другорядний + головний наголоси» /₁-'-/ (AB)**

	Акцентна структура, приклад	Абсолютна частота	Відносна частота, %	Всього, %
Ядро	₁ -''-, crème brûlée (фр.)	12	60	75
	₁ -''-, mah-jong (кит.)	3	15	
Основна підсистема	₁ -''-''-, Risorgimento (ит.)	2	10	85
Периферійна підсистема	₁ -''-''-, beriberi (сингал.)	1	5	100
	₁ -''-''-, nouvelle cuisine (фр.)	1	5	
	₁ -''-''-, Yom Kippur (ієривит)	1	5	
Всього		20	100	100

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, встановлення особливостей, характерних для нормування акцентних структур пізніх запозичень в британській та американській вимовних нормах, дає підставу зробити такі висновки:

1. Переважна частина іншомовних слів ілюструє часткову асиміляцію акцентних структур, яка охоплює 72,68 % в британській та 74,02 % в американській орфоепічних нормах. Вимова таких запозичень наближена до акцентних закономірностей мови-джерела, наприклад: *gestalt* (нім.) [gə 'stælt] (БВ); [gə 'sta:lt] (AB) – Ger [gə 'stalt]. Прагнення мовців зберегти оригінальну вимову запозичених лексем свідчить про підвищений інтерес до інших лінгвокультур, володіння іноземними мовами та розширення міжмовних контактів.

2. Із 11 акцентних типів, які входять до фонетичної будови англійської мови, лише два акцентних типи беруть участь у формуванні акцентних структур запозичень: 1) «один наголос» у слові; 2) другорядний + головний наголоси. Домінуючим є тип «один наголос» у слові – (63,2 % БВ) і (64 % AB).

3. Нормування акцентних структур запозичень у британській та американській вимовах визначається такими особливостями: 1) британська вимова має повнішу адаптацію франкомовних слів до акцентних закономірностей англійської мови порівняно з американською вимовою, наприклад: *lame* ['la:m eɪ] (БВ); [la: 'meɪ] (AB); 2) британській вимові властиве збереження прототипічного наголосу у пізніших французьких запозиченнях, наприклад: *parfait* [pra: 'feɪ]; 3) складні слова з одним наголосом у слові більш поширені в американській вимові, в той час як у британській вимові вони належать до акцентного типу «другорядний + головний наголоси».

4. Співіснування у межах норми акцентних варіантів слів, утворених засобами варіювання місця та ступеня наголосу, є особливою рисою нормування акцентних структур запозичень. У британській вимові слова з акцентними варіантами складають 12,42 % від загальної кількості досліджуваного корпусу слів. Із них 52,31 % є запозичення, у яких акцентна структура наближена до слова-етимона в основному варіанті та 47,69 % – в альтернативному. В американській вимові іншомовні слова з акцентними варіантами складають 6,97 %. Запозичення з частковою асиміляцією становлять 78,08 % в основному варіанті та 21,92 % – в альтернативному.

Переважну кількість запозичень, які беруть участь у варіюванні, репрезентують франкомовні слова. Перспективою подальших розвідок нормування іншомовних запозичень є встановлення специфіки процесу асиміляції акцентних структур в аспекті інших вимовних варіантів англійської мови в зіставному плані з британською та американською вимовними нормами.

Джерела та література

1. Колесникова М. С. Фонетическая ассимиляция иноязычных слов в современном немецком литературном языке (на материале лексикографического анализа): автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 «Германские языки» / М. С. Колесникова. – Пятигорск, 1986. – 16 с.

2. Комар Л. В. Французькі запозичення в аспекті американської вимовної норми / Л. В. Комар // Наукові записки КДПУ. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка. – 2013. – Вип. 119. – С. 155–159.
3. Комар Л. В. Особливості фонемних та акцентних структур пізніх французьких запозичень в аспекті британської вимовної норми / Л. В. Комар // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. – Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки. – 2013. – № 20 (269). – С. 44–48.
4. Парашчук В. Ю. Зміни в кодифікованих вимовних нормах сучасної англійської мови / В. Ю. Парашчук // Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту імені Володимира Винниченка. Сер. : Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка. – 2000. – Вип. 26. – С. 65–175.
5. Перебийніс В. С. Кількісні та якісні характеристики фонем сучасної української мови / В. С. Перебийніс. – К. : Наукова думка, 1970. – 272 с.
6. Ряховская Е. М. Английский язык и английская социокультура во второй половине XX века / Е. М. Ряховская // Вестник МГУ. Серия 19 : Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2001. – № 1. – С. 30–55.
7. Жлуктенко Ю. О. Мовні контакти / Ю. О. Жлуктенко. – К. : Вид-во КДУ, 1966. – 133 с.
8. Торсуев Г. П. Вопросы акцентологии современного английского языка / Г. П. Торсуев. – М.-Л. : Изд-во Акад. наук СССР, 1960. – 92 с.
9. Торсуев Г. П. Константность и вариантность в фонетической системе (на материале английского языка) / Г. П. Торсуев. – М. : Наука, 1977. – 125 с.
10. Bliss A. J. A Dictionary of Foreign Words and Phrases in Current English / A. J. Bliss. – London : Routledge and Kegan Paul, 1977. – 389 p.
11. Cambridge English Pronouncing Dictionary / Originally compiled by D. Jones. – 17th ed. / Edited by P. Roach, J. Hartman and J. Setter. – Cambridge : Cambridge University Press, 2006. – 599 p.
12. Longman Pronunciation Dictionary / Compiled by J. C. Wells. – 2d impression. – Harlow : Longman, 2000. – 870 p.

References

1. Kolesnikova, Marina, 1986. “*Foneticheskaya assimilatsiya inoyazyichnykh slov v sovremennom nemetskom literaturnom yazyke (na materiale leksikograficheskogo analiza)*”. PhD diss., Pyatigorsk.
2. Komar, Liudmyla. 2013. “Frantsuzki zapozychennia v aspekti amerykanskoï vymovnoï normy”. *Naukovi Zapysky KDPY*, (119): 155–159.
3. Komar, Liudmyla. 2013. “Osoblyvosti fonemnykh ta aktsentnykh struktur piznykh frantsuzkykh zapozychen v aspekti brytanskoi vymovnoï normy”. *Naukovyi Visnyk Skhidnoevropeiskoho Natsionalnoho Universytetu imeni Lesi Ukrainky*, 20(269): 44–48.
4. Parashchuk, Valentyna. 2000. “Zminy v kodyfikovanykh vymovnykh normakh suchasnoi anhliiskoi movy”. *Naukovi Zapysky Kirovohradskoho Derzh. ped. un-tu imeni Volodymyra Vynnychenka*, (26): 65–175.
5. Perebyinis, Valentyna. 1970. *Kilkisni ta yakisni kharakterystyky fonem suchasnoi ukrainskoi movy*. K.: Naukova dumka.
6. Ryahovskaya, Elena. 2001. “Angliyskiy yazyk i angliyskaya sotsiokultura vo vtoroi polovine XX veka”. *Vestnik MGU*, (1): 30–55.
7. Zhluktenko, Yuriy. 1966. *Movni kontakty*. K. : Vyd-vo KDU.
8. Torsuev, Georgiy. 1960. *Voprosy aktsentologii sovremennoyo angliyskogo yazyka*. M.-L. : Izd-vo Akad. nauk SSSR.
9. Torsuev, Georgiy. 1977. *Konstantnost i variantnost v foneticheskoy sisteme. Na materiale angliyskogo yazyka*. M. : Nauka.
10. Bliss, Alan. 1977. *A Dictionary of Foreign Words and Phrases in Current English*. London: Routledge and Kegan Paul.
11. Jones, Daniel. 2006. *Cambridge English Pronouncing Dictionary*. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Wells, John. 2000. *Longman Pronunciation Dictionary*. Harlow: Longman.

Комар Людмила. Ассимиляция акцентных структур заимствований в аспекте британской и американской произносительных норм. В статье рассматриваются особенности ассимиляции акцентных структур лексических заимствований в аспекте британской и американской кодифицированных произносительных норм. В процессе анализа описана генетическая характеристика исследуемых иноязычных слов, установлены акцентные типы, которые участвуют в формировании акцентных структур лексических заимствований, выявлены особенности акцентных структур заимствованных лексем в исследуемых вариантах, установлены акцентные типы, структуры и разновидности, которые участвуют в акцентном варьировании иноязычных слов в основных вариантах английского языка в сопоставительном плане.

По долготе слова в слогах двусложные заимствования являются самыми многочисленными в исследуемом корпусе лексических единиц. По лексико-грамматической принадлежности – это преимущественно существительные, выполняющие функцию номинации.

Результаты исследования свидетельствуют о том, что сосуществование в пределах нормы акцентных вариантов слов, которые образованы посредством варьирования места и степени ударения, является отличительной чертой нормирования акцентных структур заимствований. Систему акцентных структур, которые варьируют, установлено

путем определения ядра, основной и периферической систем акцентных типов и структур. Подавляющее количество заимствований, которые участвуют в акцентном варьировании, составляют франкоязычные слова. В британской произносительной норме наблюдается более полная адаптация франкоязычных слов к акцентным закономерностям английского языка в сравнении с американским произносительным вариантом, но в поздних французских заимствованиях сохраняется тенденция приближения ударения к произношению языка-источника. Значительная часть исследуемых иностранных слов имеет частичную ассимиляцию акцентных структур. Произношение таких заимствований приближено к акцентным закономерностям языка-источника. Стремление носителей языка сохранить оригинальное произношение заимствованных лексем свидетельствует о повышенном интересе к другим лингвокультурам, владении иностранными языками и расширении межъязыковых контактов.

Перспективой дальнейших исследований фонологического нормирования иноязычных лексических заимствований является установление специфики процесса ассимиляции акцентных структур в аспекте других произносительных вариантов английского языка в сопоставительном плане с британской и американской произносительными нормами.

Ключевые слова: ассимиляция, акцентные типы и структуры, свободное акцентное варьирование, британская произносительная норма, американская произносительная норма, лексические заимствования.

Komar Liudmyla. Assimilation of Accentual Structures of Borrowings in the Aspect of British and American Pronouncing Norms. The paper views the assimilation of accentual structures of lexical borrowings in the aspect of British and American codified pronunciation norms. In the process of analysis, the genetic characteristics of the foreign words under study is described, accentual types that are involved in the formation of the accentual structures of lexical borrowings are identified, the peculiarities of the accentual structures of borrowed lexemes in the investigated variants are revealed, the accentual types, structures and varieties that are involved in the accentual variation of foreign words in the main variants of English in a comparative aspect are determined.

According to the syllabic structure of the word, two-syllable borrowings are the most numerous ones in the investigated body of lexical units. Nouns perform the function of nomination and respectively prevail according to the lexical-grammatical characteristics.

The results of the study indicate that coexistence within the norm of the accentual variants of words, which are formed by means of variation of place and degree of stress, is a special feature of the normalization of accentual structures of borrowings. The system of accentual structures with variants is established by determining the core, the main and peripheral systems of accentual types and structures. The vast majority of borrowings that take part in the accentual variation are French words. In British pronunciation norm French words are more adapted to the accentual laws of the English language compared to American pronunciation variant, but late French borrowings show the tendency of approaching the stress to the pronunciation of the source language. A significant part of the foreign words under study has a partial assimilation of accentual structures. The pronunciation of such borrowings is close to the accentual laws of the source language. The desire of native speakers to retain the original pronunciation of borrowed lexemes indicates an increased interest in other linguistic cultures, a good command of foreign languages and the expansion of interlanguage contacts.

The prospect for further research of the phonological assimilation of foreign lexical borrowings is the establishment of the specificity of the process of assimilation of accentual structures in the aspect of other pronouncing variants of the English language in contrastive way with British and American pronunciation norms.

Key words: assimilation, accentual types and structures, free accentual variation, British pronouncing norm, American pronouncing norm, lexical borrowings.

УДК 81'32/'33'42:[821.161.2-3"20"]

Ігор Кульчицький, Олена Левченко. Наталія Лотоцька

ДОСЛІДЖЕННЯ ЧАСТОТНОСТІ БІГРАМ НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ РОМАНА ІВАНИЧУКА, ВАСИЛЯ ШКЛЯРА ТА ЛІНИ КОСТЕНКО

Статтю присвячено перспективам дослідження ідіолекту письменника в сучасних мовознавчих студіях. Розглянуто термін *ідіолект* та подано його трактування вітчизняними й зарубіжними лінгвістами. Зауважено, що для багатоаспектного вивчення авторського мовлення варто здійснити кількісний опис творчого доробку письменника. Подано визначення *корпусу текстів* (КТ) та його значення для проведення лінгвістичних досліджень. Зазначено, що окремий текст є системою, об'єднаною комунікативною цілісністю, логічними, граматичними та стилістичними зв'язками. Особливу увагу приділено значенню статистичного дослідження, що застосовується для виявлення особливостей функціональних стилів мови та особливостей стилю окремих авторів, для автоматичного опрацювання тексту та визначення його авторської і часової атрибуції. Визначено, що важливими характеристиками мови є повторюваність букв (монограм), пар букв (біграм), n-грам. Для